

NORGES HØYESTERETT

Den 8. desember 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Normann og Kallerud i

HR-2020-2361-U, (sak nr. 20-156499SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

A
B
C

(advokat Sille Margrethe Heidar)

mot

D

(advokat John Arild Aasen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Anken gjelder avgjørelse av lagmannsretten om å ilegge saksomkostningsansvar ved anke over sivilt rettskrav i straffesak.
- (2) Ved Moss tingretts dom 24. juni 2020 ble D dømt for overtredelse av straffeloven § 274 jf. § 273, straffeloven § 273 og straffeloven § 155, jf. § 79 a til fengsel i tre år. Han ble videre idømt å betale erstatning til én av de fornærmede i saken, E, med 7 000 kroner og oppreisning til samme fornærmede med 80 000 kroner.
- (3) Den andre fornærmede i saken, F, døde før tingrettens behandling av saken. Hans etterlatte, B, A og C, fremmet ved sin oppnevnte bistandsadvokat krav for tingretten om oppreisning og erstatning. Tingretten idømte D å betale erstatning til de etterlatte med 6 030 kroner for Fs opphold på X helseheim. D ble derimot frifunnet for krav om betaling av oppreisningserstatning til de samme tre etterlatte.
- (4) B, A og C ved bistandsadvokaten anket tingrettens dom hva gjaldt domsslutningens punkt om frifinnelse for kravet om oppreisningserstatning til Borgarting lagmannsrett.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 22. oktober 2020 beslutning med slik slutning:

«1. Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Fs etterlatte: B, A og C 6 250 – sekstusentohundreogfemti – kroner i sakskostnader til D innen to uker etter forkynnelsen av beslutningen.»

- (6) A, B og C ved bistandsadvokaten har inngitt anke til Høyesterett over lagmannsrettens beslutning hva gjelder slutningens punkt 2 om idømmelse av sakskostnader. De har gjort gjeldende at lagmannsretten feilaktig har ilagt Fs etterlatte å betale sakskostnader etter tvisteloven. Oppnevningen som forsvarer omfatter fortsatt behandling av sivile krav etter tvistelovens regler, jf. straffeprosessloven § 434 syvende ledd, og særskilt anke over sivile krav etter tvistelovens regler, jf. straffeprosessloven § 435, i saker hvor fornærmede har bistandsadvokat. Det vises til HR-2017-2317-U avsnitt 7 hvor det fremgår at utgiftene til bistandsadvokat og forsvarer skal behandles på samme måte som når sivile krav behandles sammen med straffekravet.
- (7) De ankende parter har nedlagt slik påstand:
- «Punkt 2 i lagmannsrettens slutning oppheves.»
- (8) D ved forsvarer har tatt til motmæle og har gjort gjeldende at lagmannsretten korrekt tilkjente Langseth erstatning for sakskostnader etter tvisteloven. Det er anført at forsvareroppnevningen for Moss tingrett ikke omfatter behandlingen av anken over tingrettens avgjørelse av det sivile kravet fra Fs etterlatte.
- (9) D har lagt ned slik påstand:
- «1. Anken fra Fs etterlatte forkastes.
2. D tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett med kr. 1 562,50 (inkl. mva).»
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det følger av straffeprosessloven § 435 at særskilt anke over sivile krav som har vært behandlet i straffesak, skal behandles etter tvistelovens regler. Anken gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Ved prøvingen av denne er utvalgets kompetanse begrenset til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling ved avgjørelsen av sakskostnadene og bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd.
- (11) Bistandsadvokaten for de etterlatte etter F er her oppnevnt i medhold av straffeprosessloven § 107 a tredje ledd. Det følger av § 107 e at oppnevning som bistandsadvokat også omfatter særskilt anke over sivile krav etter tvistelovens regler. På tilsvarende måte bestemmer § 100 tredje ledd at oppnevning som forsvarer blant annet også gjelder ved «særskilt anke over sivile krav etter tvistelovens regler, jf. § 435, i saker hvor fornærmede har bistandsadvokat». I § 3 fjerde ledd er det sagt at det med uttrykket «fornærmede» i straffeprosessloven «forstås ... også andre skadelidte som nevnt i første ledd», men at dette likevel ikke gjelder §§ 80, 289 a, 295, 397 og 398 og ikke kapitlene 9 a og 28. Paragraf 100 står i kapittel 9. Dermed omfatter begrepet «fornærmede» i § 100 tredje ledd ikke bare fornærmede i snever forstand, men også andre skadelidte som har fremmet krav mot siktede i medhold av § 3 første ledd. Dette innebærer at utgiftene til bistandsadvokaten og forsvareren ved anken over det sivile kravet skal behandles på samme måte som når sivile krav blir behandlet i straffesak, jf. Rt-2012-201 avsnitt 44 og HR-2017-2387-U avsnitt 7. Fs etterlatte skulle etter dette ikke ha vært pålagt sakskostnadsansvar i ankesaken for lagmannsretten. Lagmannsrettens beslutning, slutningen punkt 2, må etter dette oppheves.

(12) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning, slutningen punkt 2, oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)